

Учимося
читати

Літо... Його чекають всі – і діти, і дорослі. Ось ще трошки – і воно настане. Кожен уже запланував на літо багато цікавих справ. Але чи все ви згадали: яке воно, літо? Чим можна зайнятися влітку? Що роблять влітку дідлахи? Про все це можна дізнатися, прочитавши твори про літо.

Читаємо твори про літо

Тема літа відображена в багатьох дитячих віршах і оповіданнях, адже саме літо асоціюється в нас з відпочинком й іграми на свіжому повітрі, з сонцем, річкою і морем, фруктами та ягодами прямо із садка.

А також жодне літо не проходить без мандрівок до лісу. Саме для таких сімейних подорожей вивчіть із дитиною пісню про літо.

ЛІТО ЗОЛОТЕ

Прилетіло літо, як на крилах,
Принесло нам літо дні щасливі.
Літо кучеряве, лагідне, як мама.
Ось воно яке — літо золоте.

Приспів:

Я з тобою, літо, пожартую,
Я з тобою, літо, потанцюю.
Я з тобою, літо, поспіваю.
Я тебе ще з осені чекаю.
Розсипає літо срібні роси,
Заплітає літо квіти в коси.
Пахощі суниці, грози і зірніці.
Ось воно яке — літо золоте.
Задрімало літо на покосах,
Засмарило сонцем ноги босі.
Скупане в любистку росяне намисто.
Ось воно яке — літо золоте.

Слова М. Ясакової

А скільки корисних і важливих справ слід зробити в літню пору, і головне ні про що не забути. Саме про літні турботи є вірш у А. Костецького.

ЛІТНІ ТУРБОТИ

Знаєш,
скільки справ у літа?
Їх усі
не полічити!
Треба нам
підсмажить спини,
ніс убрати
в ластовиння,
накупати нас
у річці
наперед
на три сторіччя,
та іще подарувати
лісу й лугу
буйні шати...
Словом, справ
не полічити!
Та найбільше
треба літу,
щоб зуміли
я і ти
набагато підрости!

А як же дізнатися, що літо настало? Які прикмети справжнього літа? Про це написала свій вірш Марія Чепурна.

ПРИКМЕТИ ЛІТА

*Ластівки літають
Над водою низько,
Хвилі розбивають —
Значить, дощик близько.
Мов червоні квіти,
Хмари в небі синім,
Значить, завтра, діти,
Буде вітер сильний.
А як льону річка
В полі засиніла,
Знайте, що сунічка
У гаю дозріла.*

Багато пізнавальних казок про літо та літню природу написала Ірина Прокопенко. У творах «Сонце, сонечко та соняшник», «Про що шепотіли берізки», «Конвалія» розповідається про життя рослин і тварин влітку, у казці «Мураха Рудик» йдеться про життя мурашиної сім'ї та пригоди ледачого мурахи Рудика.

А у казці «Чому липень липнем назвали» розповідається про цікаві назви не лише місяців, але й деяких рослин.

*Над водою бабки літали, на кущах ягоди дозрівали,
понад квітами бджоли гули, а на узліссі липа цвіла. Все
було так, як і повинно бути в липні.*

Деяких дітей батьки повезуть улітку до бабусь в село. Там дітей чекає багато цікавого та нового. Знайомство зі свійськими тваринами, розкриття секретів дозрівання овочів та фруктів. Саме про літо в селі книжка Д. Герасимчука «Про Костика і про Місячка».

Еге, он воно що!

То вишенька геть вся у вогниках. Ще вчора не червоніла жодна ягода, а сьогодні — он скільки!

Неначе кожну вишеньку хтось засвітив із середини.

Але хто ж їх почервонив? Сонце ж уночі спить...

Нема в кого спитатися.

А блідий-блідий Місячко усміхається до Костика і ніби каже: «Друже Костику, то я трішки підрум'янив вишні. Щоб сонцю менше клопотів було».

Ганна Чубач у вірші «Я беру своє відерце» теж розповіла про літній відпочинок і допомогу на городі.

*Я беру своє відерце
і біжу мерщій по воду,
бо чекають на городі
помідори й огірки...*

Усі діти полюбляють спекотного дня не сидіти вдома, а зайнятися цікавими справами. Улітку діти купуються і загоряють, ходять в походи, будують піщані фортеці, катаються на велосипедах, самокатах, поливають квіти, збирають ягоди й фрукти. Про те, чим ще можна займатися влітку і яким різноманітним може бути відпочинок, написано багато віршів і оповідань для дітей.

ХЛЮП, ХЛЮП, ВОДИЧЕНЬКО

*Ми були на річці,
Грались на травичці,
Потім роздягались,
Весело купались...
На піску лежали,
Дружно загоряли.
Після загоряння
Знов було купання.*

Грицько Бойко

А ось у які ігри можна грати на березі моря, діти дізнаються з оповідання А. Михайленка «Живі камінчики», де розповідається про відпочинок на морі разом з батьками хлопчика Олежка.

Скільки подарунків приносить нам літо! Це і ягоди, і квіти, і теплий літній дощик, і багато іншого. Про ці та інші літні подарунки розповідається у вірші «Щедре літо».

ЩЕДРЕ ЛІТО

*Літня спека, грози, грім,
Літо, ти прекрасне всім!
Скільки в тебе є скарбів:
В лісі — ягід та грибів;
У садках — смачна малина,
Агрус, яблука, ожина.
Фрукти й зелень соковита —
Це смачні дарунки літа.
Ген тече срібляста річка...
Ой і тепла ж в ній водичка!
Можна влітку засмагати,
Можна плавати й пірнати.*

Т. Корольова

А ось що таке «сліпий дощик», можна розповісти дітям за допомогою вірша Петра Ребра.

СЛІПИЙ ДОЩИК

*Світило сонце, й дощ поливсь
На сад, на хати, площі.
Говорить мама:
— Подивись,
Сліпий сьогодні дощик.*

А я кажу:

— Він не сліпий!

**Він, певне, бачить, мамо,
Бо нас знайшов і покропив
В садочку під кущами!**

Граючись у траві та рвучи букети квітів для матусь, діти ставитимуть запитання про те, які це квіти, як називаються і де ростуть. Розповісти про цілющі властивості рослин та про їх збір можна, прочитавши дітям оповідання Б. Вовка «Квітова аптека» та М. Слабошпицького «По траві». А як допомагає людям кропива, розповів Є. Шморгун в оповіданні «Некоронована королева».

— То тільки з першого знайомства кропива видається непривітною, — пояснював спориш. — Насправді ж від неї людям поміч велика. Ранньої весни, коли земля ще гола, а кропива вже зеленіє, з неї можна варити борщ, салати готувати.

— Із кропиви, — підхопив подорожник, — тканину можна ткати, сітки в'язати, вірвовки вити. У деяких країнах з неї папір виготовляють. А листя на фарбу годиться...

Багато книжок сучасних українських авторів висвітлюють події, які відбувалися саме влітку. Так, казка Галини Малик «Вуйко Йой і Лишиня» присвячена мандррам і пригодам домовика, який змушений був мандрувати разом зі своїм будинком.

А Ірен Роздобудько в книзі «Пригоди на невідомому острові» розповідає про те, що сталося з двома подругами одного липневого ранку, коли дівчата захотіли відпочити на річці та покататися на човні. Чим закінчилися їхні фантастичні пригоди, як вони потрапили у минуле і як змогли повернутися назад, у свій час, буде цікаво дізнатися не лише дітям, але й батькам. Фантастичні пригоди з піратами зацікавлять і змусять провести вас з цією книжкою декілька вечорів.

У творі А. Костецького «Мінімакс — кишеньковий дракон, або День без батьків» розповідається про незвичайні події, що сталися з братиком і сестричкою, учнем четвертого класу і вчорашньою випускницею дитячого садка і завтрашньою першокласницею, в останній день літа під час відпочинку на дачі. Про їхнє незвичайне знайомство з дракончиком та пригоди, завдяки яким у них з'явилось багато нових друзів.

Дивне створіння погойдувалося на двох задніх товстеньких лапах, схрестивши перед собою дві передні, значно коротші, і пильно дивилося на Олега своїми райдужними очима з густими пухнастими віями. При цьому воно ще примудрялося водночас колупати гострим хвостиком у правому вусі, схожому і формою, і кольором на пелюстку гарбузової квітки.

— Це що за потвора? — здивувався Олег.

— Дракончик! — весело відказала Лізка і, присівши навпочіпки, мізинчиком почухала «потвору» за лівим вушком.

— Сам ти потвора! — раптом сердито пискнула дивовижна істота. — А я — Мінімакс Перший!

Такого, як кажуть, і в страшному сні не побачиш!

Не дивно, що Олег, почувши ці слова, так і сів, де стояв...

Казки В. Нестайка в «Країні сонячних зайчиків» і «Незнайомка з країни сонячних зайчиків» розкажуть багато цікавого і незвичайного про казкові країни, про чарівних мешканців цих країн, про сонячних зайчиків, які з'являються влітку й у нас.

Про літо, відпочинок, літні подорожі багато йдеться у казках різних народів. У словацькій народній казці «У сонечка в гостях» розповідається про звірів, які шукали, де живе сонечко.

Привів їх місяць до воріт Сонечкового будинку, а там темно, світла немає: заспане, видно, сонечко і прокидатися не хоче.

Тут сорока затріщала, курчата запищали, качка закрикала, заєць вухами заплескав, а їжак паличкою застукав:

— Сонечко, виглянь, засвіти!

— Хто під віконцем кричить? — запитало сонечко. — Хто мені спати заважає?

— Це ми — курчата, і сорока, і заєць, і качка, і їжак. Прийшли тебе будити: ранок настав.

— Ох, ох! — застогло сонечко. — Так як мені на небо виглянути? Три дні мене хмари ховали, три дні собою затуляли, я тепер і заблищати не зможу...

Дітям буде цікаво послухати, як звірі шукали шлях до сонечка, чому сонечко заснуло і чи вдалося їм розбудити сонечко.

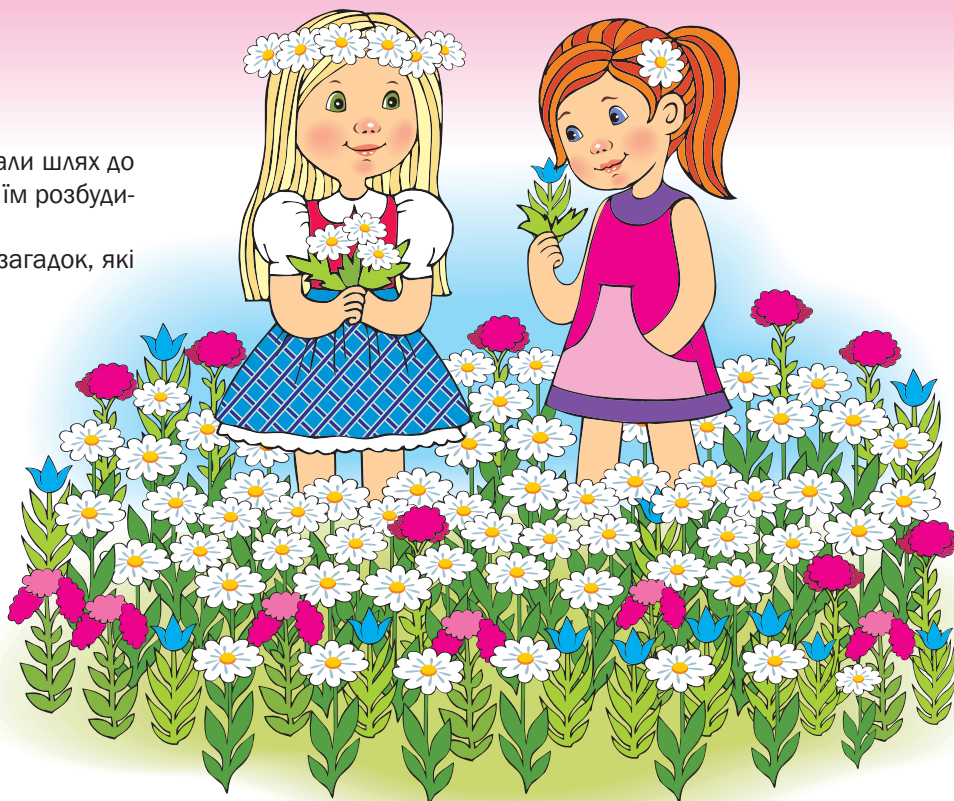
На літню тему придумано багато цікавих загадок, які діти із задоволенням відгадають.

**Тільки дощик прошумів
За лужком, за лісом,
Хтось у небі рушничок
Вишитий повісив.
Хто вгадає з діточок,
Що воно за рушничок? (Веселка)**
Микола Лисич

**Він жовтенький і сипучий,
У дворі лежить у кучі.
Якщо хочеш — можеш брати
І фортецю будувати.
Тільки воду мусиш мати. (Пісок)**
Анатолій Тютюнников

**Соняшник розцвів у небі,
Поливать його не треба.
Влітку, взимку він цвіте,
І насіння золоте
Розсипає сонях всюди, —
Урожай на радість буде. (Сонце)**
Людмила Паниченко

**Сам жовтенький, соковитий
Достигає серед літа.
Він у джемі, у варенні
І солодкий, і приємний. (Абрикос)**
Леся Вознюк

**Квітка сонячна, красива,
Стане згодом сива-сива,
Вітерець її подмуха —
Стане миттю сивим пухом. (Кульбабка)**
Марія Пономаренко

Творів про літо дуже багато, їх можна знайти і в Інтернеті, і в книжках. Це вірші, пісні, загадки, казки й оповідання давно відомих вам авторів-класиків і сучасних письменників. Добираючи твори для читання дітям, можна орієнтуватися на прізвища відомих вам письменників і власні літературні вподобання.

ДЛЯ ТУРБОТЛИВИХ БАТЬКІВ

РЕКОМЕНДОВАНО БАТЬКАМИ
НАШОГО ВИДАВНИЦТВА!

Счастливый ребенок — здоровый ребенок

рос. мова, формат А4, тверда обкладинка, повнокольорова

Завдяки цікавій авторській методиці загартовування, гімнастиці й масажу, а також спеціально розробленим автором урокам плавання для малюків по-справжньому розумієш, що можливості людського організму є безмежними. Просто і зрозуміло викладені принципи загартовування, чітко прописані прийоми масажу і способи виконання вправ нададуть батькам можливість займатися з дітьми самостійно. Книга є узагальненням багаторічного досвіду автора і містить тільки практичні рекомендації та поради зацікавленим батькам.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ВЖЕ ЗАРАЗ! ТУРБУЙТЕСЯ ПРО СВОЇХ ДІТЕЙ З ЛЮБОВ'Ю!

Замовлення можна зробити:

- за тел.: (057) 731-96-35;
- за адресою: 61001, м. Харків, вул. Плеханівська, 66, ВГ «Основа»;
- на сайті www.osnova.com.ua;
- за e-mail: office@osnova.com.ua;
- за ICQ: 551 156379;
- SMS-замовлення надсилайте на номер (067) 572-30-37

Надішліть копію передплатної квитанції на журнал «Зростаємо разом» та замовляйте книги за клубною ціною. Мінімальне замовлення — 2 книги. Вартість поштової доставки — 7,45 грн.

